אלו נערות פרק שלישי כתובות לא.

וקרע שיראים. בשעה שבולעה ואע"ג דמיתה לאו משום ממונא דניחק אמיא ליה מיפטר וסבירא ליה לרב אשי מיתה לזה ותשלומין לזה פטור: **שעקירה צורך הנחה היא.** הלכך אע"ג דחייב ממון מקמי הנחה אמיא ליה פטור דאחיל וכין עקירה והנחה אמיא ליה מיתה ותשלומין בתין כאחד שעקירה צורך הנחה היא דלית ליה מיפטר וסבירא ליה לרב אשי מיתה לזה ותשלומין לזה פטור: **שעקירה צורך הנחה היא.** הלכך אע"ג דחייב ממון מקמי הנחה אמיא ליה פטור דאחיל וכין עקירה והנחה אמיא ליה מיתה ותשלומין בתין כאחד שעקירה צורך הנחה היא: **לא מצי לאהדורה.** משזרק את המן הלכך משעת עקירה סופו לקרוע לו שיראין: **הכא מצי מהדר ליה.** הלכך לא אמרי' משעת הנחה אמתלה לה אמילה: **המעביר סכין.** בידו בהליכה: **הנונב כיס בשבת.** הגביהו ברשות הבעלים והוציאו לרה"ר: **חייב.** בתשלומין אף על פי שהרג: **שכבר נתחייב בגניבה.** לשלם בהנחה קודם בכל מקום וקמה לה ברשותיה אף להתחייב באונסים: **היה מגרר ויוצא.** שלא הגביהו ברשות הבעלים ולא קנאו אלא בהוצאה ברשות הבעלים פטור שאיסור שבת אינו אלא בהוצאה ברשות הבעלים: **וכ"ג מי חייב.** משום שבת: **לך.** להוציאו: **לא תימא בהגביהו ע"מ להניעו אלא הגביהו ע"מ להוציאו.** ודקשיא לך דאמר הנחה לזרך הוצאה היא: **הכא במאי עסקינן כשעמד.** ועמידתו היא הנחה לעקירה ראשונה ואין חיוב שבת בלא לו ע"י עקירת חפץ הראשונה אלא ע"י עקירת גופו שעוקר עצמו אחר העמידה על מנת להוציא ועקירת גופו כעקירת חפץ: **אורחיה הוא.** ואין עמידתו הנחה לבטל עקירה ראשונה ממלאכת שבת:

פטור

חפצים מזוית לזוית ונמלך עליהם והוציאן פטור שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך לא תימא ע"מ להצניעו אלא אימא ע"מ להוציאו הכא במאי עסקינן כשעמד עמד למאי אי לכתף אורחיה הוא אלא בעומד לפוש אבל לכתף מאי

פטור

מלא יהיה אסון וגו' והתם הוי מיתה לאשה ותשלומין לבעל שהולדות שלו ואומר ר"י דאיכא דאתם כיון שהולדות הן בגוף האשה חשיב מיתה ותשלומין לאחד מדע דבפרק בן סורר ומורה (שם דף עד.) בעי לחייב כשאין אסון באשה אף ע"ג דניתן להילוקו בנפשו דבמלות שבמיתה הכתוב מדבר משום דהוי מיתה לזה שרלה להורגו ותשלומין לבעל ואפי' הכי כשיש אסון פטור והייטו משום דחשיב מיתה ותשלומין לאחד לפי שהן בגוף האשה כדפרישית וריב"ל אומר בבכל מקום מיתה לזה חייב ותשלומין לזה חייב ועבד כפות לו ורודף שאני דניתן להילוקו לכל אדם וחייב מיתה לכל העולם [אף לבעל העבד ולבעל הכליס] ולהכי חשיב מיתה ותשלומין לאחד ואע"ג דמעיקרא בפרק בן סורר (נ"ז שם) חשיב רודף מיתה לזה ותשלומין לזה לפי המסקנא דקאמר אלא לא שנא חזר בו מאותה סברא וה"פ אלא לא שנא משום דהוי מיתה ותשלומין לאחד [והכא חשיב מיתה ותשלומין לאחד כמו כמדליק גדיש]: **שעקירה** צורך הנחה היא. קשה דאמרינן במרובה (ב"ק דף ע:) גבי גנב ומכר בשבת דפטור כגון דאמר ליה זרוק גניבותין לאלרי ותיקני לי חלירי גניבותין ופריך מכי מטי לאויר חלירו קנה ומתחייב בנפשו משום שבת אלא לא הוי עד שתנוח ומאי פריך והא עקירה לזרך הנחה היא כדאמר הכא ולפר"ת אתי שפיר דפירש דאי אפשר לניסוך בלא הגבהה ואפ"ה קאמר רב מנשה ממש בהגיזקין (גיטין דף נג: שם) ולא קא מפטר משום דקיים ליה בדרבה מיניה כדרבי ירמיה דמשעת הגבהה קונה ומתחייב בנפשו לא הוי עד שעת ניסוך והשתא רבי ירמיה לית ליה דהגבהה לזרך ניסוך היא וה"ה דלית ליה דעקירה לזרך הנחה היא ולא הוה מפליג בין מלי לאהדורי בלא מלי לאהדורי תדע לליענא דאי אפשר להנחה בלא עקירה אמאי נקט רבי אבין זרק חץ לינקוט מעביר אלא ודאי כי הדדי מינהו ומאן דפליג אמעביר פליג נמי אזורק ואליבא דרבי ירמיה פריך במרובה (ב"ק דף ע: שם) אבל אם אפשר לניסוך בלא הגבהה לא פליג רבי ירמיה אדרבי אבין והגחזל בתרא (שם דף קיז.) משמע קצת דרבי ירמיה פליג אדרבי אבין גבי חזרו לומר אף המנסך דקאמר התם מעיקרא סבור כדרבי אבין ולבסוף סבור כדרבי ירמיה [ומייהו יש לדחות דמעיקרא סבור דדמיא לדרבי אבין ולבסוף סבור דדמיא לדר' ירמיה]: **דאי** בעי נחיין ואבל. פי' בקונט' למטה מג' דלא הוא הגבהה וקשה לר"י דמה שייך הגבהה בדבר שהוא תופס בידו אי כפיו דונתן בידה אמר רחמנא ואמרינן בגיטין (דף עח.) זרק לאוון קלתה מגורשת קשורה אע"פ שאינה תלויה אע"ג דמיירי ברשות הבעל ואפי' מאן דבעי התם תלויה אינו מלריך שתהא גבוה ג' אלא נראה לר"י דלה בעי גחין ואכיל אם הוא בראש קנה יכול הוא לשתות ולתתבה עד בית בליעתו אע"ג דבתך אכילה אינו עושה כן והוא הגבהה זו לזרך אכילה מ"מ הואיל ויכול להתחייב בלא הגבהה לאו לזרך אכילה היא וה"ה דה"מ למימר דאפשר לאכילה בלא הגבהה כגון אם תחבה לו חבירו: **הכא** נמי נימא הגבהה צורך הוצאה היא. לליענא דאי בעי לאהדורי לא מלי מיהדר א) לא פריך מידי אבל לליענא דאי אפשר להנחה בלא עקירה פריך דהכא נמי אי אפשר להנחה בלא הגבהה אע"ג דאפשר בגרירה כך לי עקירה זו כמו עקירה אחרת דמ"מ האיסור מתחיל משעת הגבהה דאם היה אחר עושה עקירה לא היה מתחייב בהנחה ממלא עקירה גורמת החיוב ועד שעת הנחה מושך החיוב: **נימא** הגבהה צורך הוצאה היא. תימה לפר"ת דהגבהה קונה פחות משלשה טפחים ב) מאי פריך והא כיון דקנאה קודם התחלת העקירה דעקירה לא הויא עד שיגביה שלשה דלמטה משלשה הוי כלבוד כדאמרינן בהמוליא (שבת דף פ. ושם) הבעיר חלי גרוגרת דרך עליה חייב ואם כן דין הוא שיתחייב כמו לבן עזאי דאמר מהלך כעומד דמי דחייב לפי שקנאה קודם שהתחיל העקירה ואומר רשב"א דמשמע ליה בכל ענין גונב כיס אפילו מונח על גבי מקל שהוא גבוה שלשה טפחים שבת הקנין והעקירה בבת אחת: **שהגביהו** על מנת להצניעו ונמלך להוציאו. ואם תאמר וכיון דקנאה דעתיה דמתחייב אהך הולאה אם כן הדרא קושיא לדוכתיה לדורך הולאה היא ויש לומר דקנאה דעתיה הא דנמלך והוליאו הוי עקירה אחרת: **אבל** לכתף מאי פטור בו'. אפילו הוי לכתף חייב הוי מלי למיפרך לליפלוג בדידיה בין עמד ללא עמד אלא:

מהלך

מסורת הש"ס

ב) ב"ק קיז., ב) [מנחות ע.], ג) ב"ב פו. סנהדרין עב. שבת לח: חולין מד. ד"ק פ"ט, ד) שבת ה: עירובין כ: ע"ש, ה) [וכן רולה לומר הספר כתם מתחיל האיסור משעת עקירה הכא אין האיסור מתחיל אלא משעת אכילה דאי בעי נחיין ואכיל ליה בלא הנגהה אבל בשם לא היה אפשר בלא הנגהה היה מתחיל נמי האיסור משעת הנגהה. תי"ש], ו) [וע"ע חוס' עירובין עט: ד"ה ערך ותוס' קידושין מו. ד"ה אי נמי ותוס' ב"ק כט: ד"ה אלא].

גליון הש"ם

גמ' הנונב כיס בשבת. עיין ירושלמי ב"ק פ"ג הלכה ד:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) תוס' ד"ה הכא וכו' לא פריך מידי. עי' פ"י בשם הרא"ש דלהך ליענא נמי פריך ולדבריו צ"ל דרב ביבי בר אביי המותיב לית ליה אינא כיוייהו דבבכל הש"ס לעיל בשמתין. ועי' הרא"ש ושיטה מקובלת בשם הרמב"ן והרא"ה יקרובים דבריהם לדברי חת כרוב ודו"ק:

מוסף רש"י

הזורק חץ. בשבת (ב"ק קיז.). שעקירה צורך הנחה היא. דכיון דכין עקירה לנחה קרב, נחלא מעשה שבת וחעשה עקירה (ל"ל קרישה. ר"מ) כאין כאחד ולא אמרינן מעשת עקירה (ל"ל קרישה. ר"מ) חייב ממון ומתחייב בנפשו לא הוי עד שעת הנחת חץ (ב"ק קיז.). **הנונב כיס בשבת.** שהגביהו וקנאו בהגבהה (סנהדרין עב.). **חייב.** להחזיר ואע"פ שהוליאו אחר כך לרה"ר ונתחייב בהוליאתו מיתה (שם) חייב בתשלומין ואע"פ שנתן בנפשו (שבת צא.) דליכא למימר קם ליה בדרבה מיניה, דליכא בכל שתי רשויות ביחד (רשב"ם ב"ב פו.). שכבר נתחייב בגניבה. בשעה שהגביה הכיס בכח הכעלים (שבת צא.) ובשביל חייב מיתה הבא עליו לאחר מכן אינו נפטר מן התשלומין (סנהדרין עב.). **היה מגרר ויוצא.** שלא קנאה בהגבהה אלא בהוליאה מבית הבעלים (שבת צא.) ולא קנאו בתוך הבית, אבל כשיוצא לרה"ר קנאו בשיטי רשות שהוליאו מרשות הבעלים ולרף יהו למטה משלשה וקבלה בידו, בידו חשובה לו כמרכבה על חרבעה והרי הוא לו כחברו, ואע"פ שאין כאן הגבהה והרי מוקים לה בכתובות (סנהדרין עב.), **שלא הייתה עקירה משעה ראשונה לכך.** ובשבת מלאכת מחשבת אסרה תורה שנתכוין לכך אלא שבא בשבת בטבור שיוסם חול לו מלאכה זו מותרת, אבל כי לא נתכוין פטור מחטאת (שרובין כ:).

עין משפט נר מצוה

א מיי' פ"ג מהלי' גניבה הלכה כ:
יא ב ג מיי' שם טוש"ע ח"מ סימן שנא:
יב ד ה מיי' פ"ג מהלי' שבת הלכה יב:

תוספות רי"ד

א"ר אבין הזורק חץ מתחילת ר' לסוף ד' וקרע שיראין בהליכתו פטור שעקירה צורך הנחה היא. פי' ומההיא שעתא אתחלה לה מלאכה והלכך אע"ג דחיוב ממון מקמי הנחה אתיא ליה פטור הואיל ב) וכן עקיר להנחה אתיא לה מיתה ותשלומין בתין כאחד ולא תימא תשלומין קדמי למיתה: תניא הנונב כיס בשבת חייב. פי' חייב בתשלומין אע"פ שנהרג שכבר נתחייב בגניבה קודם שיבוא לידי איסור שבת פי' דמשעה דאבהבה קניא שהנבהה קונה בכ"מ אפילו ברה"ר. ופי' אף התחייב באונסים מתחייב בנפשו לא הוי עד דמפיק ליה היה מגרר ויוצא פירוש שלא הגביהו ברשות הבעלים ולא קנאה אלא בהוצאה מרשות בעלים פטור. שהרי איסור שבת ואיסור גניבה באין כא'. ב"מ בן סורר ומורה מוקי לה בגון דשדייה במהרא שאין הכיס בעין שאם הוא בעין אי"י לוכות בו אלא בעל הכיס בא ונוטלו.

ב) נראה דנ"ל דאחיל דסמ דקא עקיר להנחה אתיא לה הוי לה מיתה ותשלומין וכו'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com